

Odpisi, odlogi in obročno plačevanje davčnih obveznosti

Ključna obveznost in odgovornost strank v davčnih postopkih je zakonito in pravočasno izpolnjevanje in plačevanje davčnih obveznosti. Davčni zavezanci, ki se nahajajo v finančni stiski imajo, kljub načelni obveznosti plačila, pravico do obročnega odplačevanja, odloga ali celo do odpisa davka.

Odlog oziroma obročno odplačevanje davka predstavlja za davčnega zavezanca ugodnejši način odplačevanja davka, z odpisom pa njegova davčna obveznost v celoti ali delno preneha.

V zvezi s tem imajo davčni zavezanci različne možnosti:

1. Obročno odplačilo davka na največ 3 mesečne obroke (za fizične osebe);
2. Odpis, delni odpis, odlog za obdobje največ 24 mesecev oziroma obročno odplačilo davka na največ 24 mesečnih obrokov v primeru ogroženosti preživljanja (za fizične osebe);
3. Odlog za obdobje največ 24 mesecev oziroma obročno odplačilo davka na največ 24 mesečnih obrokov v primeru hujše gospodarske škode (za poslovne subjekte);
4. Obročno odplačilo davka v največ 60 mesečnih obrokih ob predložitvi pravnomočnega sklepa, s katerim je potrjen sporazum o finančnem prestrukturiranju ali sklepa o potrjeni poenostavljeni prisilni poravnavi (za poslovne subjekte);
5. Odlog za obdobje največ 24 mesecev oziroma obročno plačilo davka na največ 24 mesečnih obrokov v primeru predložitve ustreznega instrumenta zavarovanja (za vse davčne zavezance).

Pogoji za odobritev ugodnejšega načina odplačevanja davka ali odpisa davka se razlikujejo glede na vrsto zgoraj navedene plačilne ugodnosti. Na splošno velja, da je odobritev odvisna predvsem od statusa davčnega zavezanca in vrste davka, za katerega uveljavlja odpis, odlog ali obročno odplačilo.

Možnost odloga oziroma obročnega odplačevanja davka imajo namreč vsi davčni zavezanci ne glede na status, možnost odpisa pa le fizične osebe, vendar le za davek, ki ne izhaja iz naslova opravljanja dejavnosti. Poleg tega velja, da za določene vrste davkov ni možno odobriti odpisa, odloga ali obročnega odplačevanja, čeprav davčni zavezanec izpolnjuje vse predpisane pogoje.

OBROČNO PLAČILO, ODLOG PLAČILA OZIROMA ODPIS DAVKA ZA FIZIČNE OSEBE

Davčni zavezanci kot fizične osebe imajo možnost odplačila davka na več obrokov, v določenih primerih pa so lahko upravičeni tudi do odloga ali celo do odpisa davka. V zvezi s tem ima fizična oseba, ki davka ne zmore plačati oziroma ga ne zmore plačati v enkratnem znesku, naslednje možnosti:

- 1) Plačilo davka v 3 mesečnih obrokih (ne preverja se socialnega položaja in ni potrebno predložiti instrumenta zavarovanja).
- 2) Plačilo davka v 24 mesečnih obrokih ali odlog za obdobje 24 mesecev ali odpis davka (preverja se socialni položaj posameznika).
- 3) Plačilo davka v 24 mesečnih obrokih ali odlog za obdobje 24 mesecev (ne preverja se socialnega položaja, vendar je treba predložiti ustrezen instrument zavarovanja).

Postopke odpisa, odloga in obročnega plačila davčnih obveznosti določa Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2), podrobneje pa so opredeljeni v Pravilniku o izvajanju Zakona o davčnem postopku. Za odobritev odpisa, odloga ali obročnega odplačevanja davka je potrebno vložiti vlogo na Davčni urad. Davčni organ odloči o odpisu, odlogu oziroma obročnem plačilu v roku 30 dni od dneva prejema popolne vloge.

OBROČNO ODPLAČEVANJE DAVKA V 3 MESEČNIH OBROKIH

Za davčne zavezanca – fizične osebe velja posebna vrsta obročnega odplačila davkov, in sicer je po drugem odstavku 103. člena Zakona o davčnem postopku možno obročno plačilo davka v 3 mesečnih obrokih, kar je najenostavnejši in najhitrejši način odplačevanja davka.

Osebe, ki so upravičene do obročnega odplačevanja davka

Do obročnega odplačevanja davka v 3 mesečnih obrokih so upravičene le fizične osebe, in sicer za davek, ki se ne nanaša na opravljanje dejavnosti.

Letni poračun dohodnine se v skladu s šestim odstavkom 101. člena ZDavP-2 šteje za davek, ki se ne nanaša na opravljanje dejavnosti. To pomeni, da je tudi fizična oseba, ki opravlja dejavnost, upravičena do obročnega plačila davka v 3 mesečnih obrokih, ob predpostavki, da gre za davek, ki ne izhaja iz naslova opravljanja dejavnosti (vključno z poračunom dohodnine na letni ravni).

Pogoji za odobritev obročnega odplačevanja davka

Za odobritev obročnega odplačevanja davka v 3 mesečnih obrokih davčnemu zavezancu ni treba izpolnjevati nobenih posebnih kriterijev. Tako mu tudi ni potrebno prilagati nobenih dokazil, saj odobritev ni pogojena npr. s socialnim položajem davčnega zavezanca ali s predložitvijo ustreznega instrumenta zavarovanja.

Vložitev vloge

Za odobritev obročnega odplačevanja davkov v 3 mesečnih obrokih je treba vložiti vlogo po pošti ali na elektronski naslov Generalnega finančnega urada, Upravi za prihodke (UP):

- **UP, Referat za terjatve in obveznosti Celje, Aškerčeva ulica 12, Celje 3000** ali ce.fu@gov.si (za zavezanca iz pristojnosti finančnih uradov Celje, Koper, Maribor, Murska Sobota, Postojna, Ptuj, Velenje in Dravograd)

- **UP, Referat za terjatve in obveznosti Kranj, Koroška cesta 21, Kranj 4000** ali kr.fu@gov.si (za zavezanca iz pristojnosti finančnih uradov Brežice, Kočevje, Kranj, Ljubljana, Nova Gorica, Novo mesto in Hrastnik).

Obrazec vloge je mogoče oddati tudi prek portala [eDavki](#).

ODPIS, DELNI ODPIS, ODLOG ALI OBROČNO ODPLAČEVANJE DAVKA V PRIMERU OGROŽENOSTI PREŽIVLJANJA

Fizičnim osebam se lahko odobri odpis, delni odpis, odlog ali obročno plačilo davka po 101. členu ZDavP-2, ob pogoju, da bi bilo s plačilom davka ogroženo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov. Dovolj se lahko odpis, delni odpis, odlog plačila davka za čas do dveh let ali plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih. Podrobnejši kriteriji so določeni v Pravilniku o izvajanju Zakona o davčnem postopku.

Osebe, ki so upravičene do odpisa, delnega odpisa, odloga ali obročnega odplačevanja davka

Do odpisa, delnega odpisa, odloga ali obročnega odplačevanja davka po 101. členu ZDavP-2 so upravičene le fizične osebe. Za samostojne podjetnike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost velja, da niso upravičeni do odpisa, delnega odpisa, odloga ali obročnega odplačevanja davka po tej pravni podlagi, če gre za davke, ki se nanašajo na opravljanje dejavnosti.

Pogoji za odobritev odpisa, delnega odpisa, odloga ali obročnega odplačevanja davka

V postopku se ugotavlja ogroženost preživljanja davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov, ki z njim živijo v skupnem gospodinjstvu, in sicer na osnovi njihovih:

- 1) **DOHODKOV**: Kot dohodki se upoštevajo vsi dohodki in prejemki, ne glede na vrsto in obliko, v kateri so prejeti, in ne glede na to, ali so obdavčljivi ali ne. Ugotovljeni dohodki se zmanjšajo za redne dohodke, ki jih je davčni zavezanec prenehal prejemati, pa tudi za morebitne plačane preživnine. Kot dohodek pa se ne štejejo dohodki, ki so prejeti z določenim namenom porabe, ki ni preživljanje (npr.: pomoči in drugi podobni prejemki, povračila stroškov, subvencije itd.).
- 2) **PRIHRANKOV**: Prihranki so denarna sredstva davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov v domači in tuji valuti, ki jih imajo na dan vložitve vloge, zlasti pa so to denarna sredstva na transakcijskih računih, hranilne vloge in druga denarna sredstva.
- 3) **PREMOŽENJSKEGA STANJA**: Kot premoženje se upošteva vse premično in nepremično premoženje (npr. stanovanja, hiše, garaže, poslovni prostori, plovni objekti, zemljišča, vozila, vrednostni papirji, dragocenosti itd.). Ne upošteva pa se stanovanje ali hiša, v kateri stalno prebiva, eno osebno vozilo (vrednost ne presega 12 minimalnih plač) in predmeti, izvzeti iz davčne izvršbe (hrana, kurjava, redi, medalje itd.).
- 4) **SOCIALNIH RAZMER IN ZDRAVSTVENEGA STANJA**, za kar je potrebno priložiti ustrezna dokazila.

Kriteriji se razlikujejo glede na podan zahtevek:

- a) Za odpis davka povprečni mesečni dohodek na družinskega člana ne sme presegati **osnovnega zneska minimalnega dohodka** ob dodatnem pogoju, da obveznosti ni mogoče poplačati iz premoženja in prihrankov davčnega zavezanca in njegovih morebitnih družinskih članov.
- b) Za delni odpis povprečni mesečni dohodek na družinskega člana ne sme presegati **1,5-kratnika osnovnega zneska minimalnega dohodka** ob dodatnem pogoju, da obveznosti ni mogoče poplačati iz premoženja in prihrankov davčnega zavezanca in njegovih morebitnih družinskih članov;
- c) Za odlog ali obročno odplačilo davka povprečni mesečni dohodek na družinskega člana ne sme presegati **dvakratnega zneska osnovnega zneska minimalnega dohodka**, pri tem pa se premoženje in prihranki ne upoštevajo.
- d) Za obročno plačilo davka višina rednih mesečnih dohodkov davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov ne presega višine davčne obveznosti.

Ne glede na zgoraj navedene kriterije se lahko davek odpiše ali delno odpiše oziroma se dovoli odlog ali obročno odplačevanje, če je ogroženost preživljanja posledica posebnih okoliščin (npr. naravne in druge nesreče; daljše bolezni oziroma poškodbe davčnega zavezanca ali njegovih družinskih članov, invalidnosti ali smrti). Te posebne okoliščine se upoštevajo na zahtevo stranke, ki mora zanje priložiti ustrezna dokazila.

Za odločanje o odpisu, odlogu ali obročnem odplačevanju davka davčni organ po uradni dolžnosti pridobi vse podatke o višini dohodkov, prihrankov in o premoženjskem stanju davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov, razen podatkov o plačani preživnini, zdravstvenem stanju, oceni škode zaradi naravne nesreče in prejetih sredstvih za popravilo škode ter podatkov o dragocenostih, zbirateljskih predmetih, starinah, nakitu ali podobnem premoženju v vrednosti najmanj 5 minimalnih plač, ki jih mora davčni zavezanec predložiti sam.

Vložitev vloge

Za odobritev odpisa, delnega odpisa, odloga ali obročnega odplačevanja davka je treba vložiti vlogo. Vloga se vloži pri finančnem uradu, kjer je zavezanec vpisan v davčni register. Obrazec vloge je mogoče oddati tudi prek portala [eDavki](#).

ODLOG IN OBROČNO PLAČILO DAVKA OSEB Z DEJAVNOSTJO

Uvodoma pogledjmo, za katere obveznosti odlog in obročno plačilo nista dovoljena.

Davčni organ ne more odobriti odloga oz. obročnega plačila za naslednje obveznosti:

- akontacije davka;
- davčni odtegljaj;
- prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- prispevke za zdravstveno zavarovanje;
- obveznosti, za katere davčni organ opravlja samo izvršbo in ne vodi knjigovodskih evidenc o odmeri teh obveznosti (terjatve sodišč, upravnih enot, občin itd.);
- obveznosti, na katere učinkuje postopek zaradi insolventnosti.

Če se v ostalih primerih zgodi, da osebe z dejavnostjo ne zmorejo plačati davka, ki se nanaša na opravljanje dejavnosti, v enkratnem znesku, lahko zaprosijo za:

- **odlog oz. obročno plačilo v primeru hujše gospodarske škode,**
- **odlog oz. obročno plačilo z zavarovanjem** (hujša gospodarska škoda se ne ugotavlja).

Za odlog oziroma obročno plačilo davka zaprosijo zavezanci z vlogo, ki jo davčnemu organu pošljejo elektronsko prek sistema e-Davki ali po pošti.

Če davčni organ vlogi ugodí, izda odločbo, s katero določi čas odloga oziroma število odobrenih obrokov.

ODLOG OZIROMA OBROČNO PLAČILO V PRIMERU HUJŠE GOSPODARSKE ŠKODE

Davčni organ dovoli odlog plačila davka za čas **do dveh let ali plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih**, če:

- osebam z dejavnostjo grozi hujša gospodarska škoda in
- bi odlog oz. obročno plačilo davka omogočilo preprečitev hujše gospodarske škode.

Osebam z dejavnostjo grozi hujša gospodarska škoda, če so trajneje nelikvidne ali so izgubile sposobnost pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere niso mogle vplivati. Obrazec je objavljen na spletni strani FURS.

Trajnejša nelikvidnost

Osebe z dejavnostjo so trajneje nelikvidne, če niso sposobne pravočasno izpolnjevati zapadlih obveznosti, vendar še ne izpolnjujejo pogojev za začetek enega izmed insolvenčnih postopkov. Odlog ali obročno plačilo davka se jim lahko dovoli tudi, če še niso trajneje nelikvidne, pa bi tako stanje nastopilo, če bi davek, za katerega želijo odlog ali obročno plačilo, že zapadel v plačilo.

Izguba sposobnosti pridobivanja prihodkov

Šteje se, da so osebe z dejavnostjo izgubile sposobnost pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere niso mogle vplivati, kadar je izguba sposobnosti pridobivanja prihodkov nastala zaradi:

- začetih stečajnih postopkov ali postopkov prisilne poravnave pri njihovih ključnih poslovnih partnerjih;
- ukrepov tuje države, na trgu katere osebe z dejavnostjo ustvarjajo prihodke, zaradi katerih bi prišlo do trajnejše nelikvidnosti;
- dlje časa trajajoče nezmožnosti opravljanja dejavnosti zaradi bolezni;
- neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti oziroma odpovedi pogodbe ključnih pogodbenih partnerjev, če izkažejo, da po sodni poti uveljavljajo terjatve do pogodbenih partnerjev, oziroma če so taka dejanja posledica domnevnih kaznivih dejanj pogodbenih partnerjev, za katere je podan obtožni predlog v kazenskem postopku;
- izrednih in nepredvidenih dogodkov na trgih, kjer ustvarjajo večino prihodkov;
- naravnih in drugih nepredvidenih nesreč.

Osebe z dejavnostjo morajo vlogi priložiti listine, s katerimi dokazujejo kriterije za dovolitev odloga oziroma obročnega plačila davka, zlasti:

- bilanco stanja;
- izkaz poslovnega izida;
- izpiske o prometu in stanju na transakcijskih računih ter o morebitnih privarčevanih ali vezanih sredstvih pri bankah v tujini za obdobje šestih mesecev pred vložitvijo vloge;
- izpisek vseh zapadlih neporavnanih obveznosti z zneski in datumom zapadlosti;
- predlog za sodno izvršbo zoper poslovnega partnerja, če se v vlogi sklicujejo na plačilno nedisciplino poslovnih partnerjev;
- potrdilo o zdravstvenem stanju, kadar je finančna stiska posledica zdravstvenih težav.

ODLOG IN OBROČNO PLAČILO Z ZAVAROVANJEM

Davčni organ dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih ali odlog za največ 24 mesecev, če osebe z dejavnostjo **predložijo ustrezen instrument zavarovanja, ali dovolijo vknjižbo zastavne pravice** v ustrezen register (npr. vpis hipoteke v zemljiško knjigo). Obrazec je objavljen na spletni strani FURS.

Možni instrumenti zavarovanja so naslednji:

- bančna garancija brez ugovora na prvi poziv, ki jo izda banka, ki jo kot garanta prizna davčni organ;
- garantno pismo zavarovalnice, ki ga izda zavarovalnica, ki jo kot garanta prizna davčni organ;
- cirkuliran certificirani ček, če je trasat takega čeka banka, ki jo kot garanta prizna davčni organ;
- avalirana menica, če jo je avalirala banka, ki jo kot garanta prizna davčni organ;
- gotovinski polog ali
- drug instrument zavarovanja, ki na enakovreden način zagotavlja plačilo davčne obveznosti.

OBRESTI ZA ČAS ODLOGA OZ. OBROČNEGA PLAČEVANJA

Za čas, ko je odloženo plačilo davka oziroma dovoljeno obročno plačilo, se zaračunajo obresti po obrestni meri, ki znaša **2% letno** oziroma je v višini referenčne obrestne mere za izračun državne pomoči, če je ta na dan izdaje odločbe o odlogu oziroma obročnem plačilu višja od 2%.

Podatek o višini veljavne referenčne obrestne mere za izračun državne pomoči je objavljen na spletni strani Evropske komisije (objavljeni obrestni meri se prišteje ena odstotna točka).

POSLEDICE NEPLAČILA OBROKA

Če osebe z dejavnostjo ne plačajo obroka v roku (ali ga ne plačajo v celoti), **z dnem zapadlosti neplačanega obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji** neplačani obroki. Če npr. zamudijo s plačilom 3. obroka, z dnem zapadlosti 3. obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji neplačani obroki.

Od zapadlosti dolga (vsi neplačani obroki) naprej se **obračunavajo obresti po 0,0247 odstotni dnevni** obrestni meri.

OBROČNO PLAČEVANJE GLOB IN OSTALIH PREKRŠKOVNIH OBVEZNOSTI PO ZAKONU O PREKRŠKIH

Storilec, ki ne zmore plačati globe v enkratnem znesku, lahko na pristojni finančni urad posreduje prošnjo za obročno plačilo globe. Z vlogo lahko zaprosi za obročno plačilo globe, izrečene po enem ali več izvršilnih naslovih (odločba o prekršku, plačilni nalog).

Finančni urad odobri obročno pačilo globe največ **za obdobje enega leta** oziroma v **12 mesečnih obrokih**, ob upoštevanju zneskovne omejitve posameznega obroka, in sicer:

- za fizično osebo ter odgovorno osebo sme znašati najmanjši obrok za plačilo globe **20 EUR**
- za pravno osebo, samostojnega podjetnika in fizično osebo z dejavnostjo sme znašati najmanjši obrok za plačilo globe **200 EUR**

Zakon o prekrških ne predpisuje posebne oblike vloge oziroma obrazca za obročno plačilo globe. Prosilec mora v vlogi obvezno navesti:

- **svoje identifikacijske podatke** - ime, priimek oziroma firmo, naslov, davčna številka;

- **podatke o samem izvršilnem naslovu** - vrsto akta iz katerega izhaja obveznost (npr. odločba o prekršku, plačilni nalog, sodba, sklep, itd), datum in številka izvršilnega naslova, navedba prekrškovnega organa, ki ga je izdal ter obveznost, ki izhaja iz izvršilnega naslova.
- **število obrokov** – od 2 do največ 12, ob upoštevanju zneskovne omejitve

Vloga za obročno plačilo prekrškovnih terjatev se vložijo na pristojni finančni urad, in sicer:

1. za prekrškovne terjatve, ki jih izreka Policija na Finančni urad Maribor, Titova cesta 10, 2000 Maribor ali na elektronski naslov: mb.fu@gov.si
2. za terjatve ostalih prekrškovnih organov (npr. sodišča, mestna redarstva, medobčinski inšpektorati, Inšpektorat RS, Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Tržni inšpektorat RS, itd.) na Finančni urad Murska Sobota, Slomškova ulica 1, 9001 Murska Sobota ali na elektronski naslov: ms.fu@gov.si
3. za prekrškovne terjatve, ki jih izreka Finančna uprava RS, na finančni urad, pri katerem je storilec oziroma kršitelj vpisan v davčni register.

Vloga za obročno plačilo globe se na pristojni finančni urad **vloži po preteku roka za plačilo globe**, vendar priporočamo, da prosilci vlogo posredujejo šele po prejemu opomina, katerega FURS posreduje takoj po prejemu predloga za izterjavo s strani prekrškovnega organa.

FURS vloge za obročno plačilo globe ne more vsebinsko obravnavati dokler s strani predlagatelja oziroma prekrškovnega organa ni vložen predlog za prisilno izterjavo.

Za obročno odplačevanje prekrškovnih terjatev ni potrebno prilagati nobenih dokazil, saj odobritev ni pogojena s socialnim položajem prosilca oziroma njegovim premoženjskim stanjem.

Viri:

Obročno plačilo, odlog plačila oziroma odpis davka za fizične osebe. Podrobnejši opis. FURS, november 2018

Odlog in obročno plačilo davka za pravne subjekte. Podrobnejši opis. FURS, november 2018

Obročno plačevanje glob in ostalih prekrškovnih obveznosti po zakonu o prekrških. Podrobnejši opis. FURS, marec 2018

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
September 2021

Povzel:
mag. Martin Nose